

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ЗА НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ 64004 АНГЛИСТИКА И 64010
ЛИНГВИСТИКА НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ ВО ШТИП ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

Со Одлука бр. 1902-70/4 од 31.3.2021 година донесена на 225. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет, одржана на 31.5.2021 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник за во сите наставно-научни звања за наставно-научните области 64004 англистика и 64010 лингвистика на Филолошкиот факултет во Штип при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Комисијата работеше во следниот состав:

- д-р **Елени Бужаровска**, редовен професор по граматика на современ англиски јазик на Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - претседател;
- д-р **Нина Даскаловска**, редовен професор за наставно-научните области англистика, методика на јазик и методика на литературата на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – член;
- д-р **Билјана Ивановска**, редовен професор за наставно-научните области германистика и граматика, семантика, семиотика и синтакса на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 19.3.2021 година и во предвидениот рок се пријави само еден кандидат: д-р Марија Кусевска, вонреден професор на Катедрата за англиски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката вон. проф. д-р **Марија Кусевска** е родена на 15.1.1954 во Пехчево. Основно и средно образование завршува во Скопје и во 1973/1974 година се запишува на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата Англиски јазик и книжевност со македонски јазик. Студиите ги завршува во 1977 година со просек 8,54 и се стекнува со стручен назив **професор по англиски јазик и книжевност**.

Во 1996 година добива стипендија од Американската асоцијација за универзитетски жени (American Association of University Women, AAUW) и се запишува на постдипломски студии на Државниот универзитет во Аризона, САД, на Катедрата за англиски јазик, магистерски студии за предавање на англискиот јазик како втор јазик. Во текот на студиите ги полага следните испити: Методи на истражувачка работа, Лингвистика, Синтакса, Анализа на дискурс и прагматика, Американски говори, Теории за учење втор јазик, Методи за предавање странски јазици, Педагошка граматика и Природата на билингвизмот. Магистрира во 1997 година со просек 10 (американска оценка А) и со одбрана на магистерски труд на тема „Говорни чиновни“, по што се стекнува со називот **магистер по предавање англиски како втор јазик (MTESL)**.

Во 2008 година ја пријавува темата за изработка на докторска дисертација со наслов „Анализа на несогласувањето во македонскиот и во англискиот јазик и импликациите за македонските говорители“ на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, која успешно ја одбранува на 10 јануари 2011 година и се здобива со научен степен **доктор по филолошки науки**. Истата година е избрана во звање **доцент за наставно-научната област англистика** на Филолошкиот факултет при Универзитетот

„Гоце Делчев“ во Штип (реферат во Универзитетски билтен бр. 66 од 15.9.2011; Одлука бр. 2402-114/3 од 3.10.2011).

Во мај 2016 година, кандидатката Кусевска е избрана во звање **вонреден професор за научно-наставната област англистика** на Катедрата за англиски јазик и книжевност на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип (реферат во Универзитетски билтен бр. 166 од април 2016 година; Одлука бр. 1902-89/4 од 26.5.2016 година на ННС на Филолошкиот факултет во Штип). Денес таа работи како вонреден професор на Катедрата за англиски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет во Штип и одржува настава по предметите Синтакса на англискиот јазик 1, Синтакса на англискиот јазик 2, Семантика, Социolingвистика, и Контрастивна анализа на англискиот и на македонскиот јазик.

По дипломирањето до 2010 г., д-р Марија Кусевска работи како професор по англиски јазик во Центарот за странски јазици (ЦСЈ) во Скопје. Како професор по англиски јазик, работи со слушатели од различни возрасти и различни нивоа (од почетно до високо ниво), подготвува слушатели за полагање меѓународни испити (FCE, CAE, BEC, IELTS, TOEFL, Michigan examinations), води и дизајнира курсеви за бизнис, менаџмент, право, банкарство, новинарство, како и курсот Англиски јазик за јавната администрација за постдипломските студенти при Центарот за јавна политика и менаџмент, оддел на Универзитетот од Пицбург во Скопје. Од 2002 до 2006 година била директор за настава во ЦСЈ во Скопје. Нејзините обврски во овој период вклучуваат следење на сите методолошки достигнувања во наставата по странски јазици и нивна примена во работата, обезбедување услови за перманентно образование на професорите и обука на млади професори при нивно вклучување во работата, дизајнирање програми за потребите на клиентите во поглед на учењето странски јазици и др. Во работата на ЦСЈ ја воведува Заедничката европска рамка на референтните јазични нивоа (ЗЕРП) и го пилотираше Европското јазично портфолио (ЕЈП). Од 2006 до 2007 држи лекторски часови по англиски јазик на Катедрата за англиски јазик и литература на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, а од 2007 до 2010 предава Методика на наставата по англиски јазик, Анализа на наставни методи, Анализа на текстови и дискурс, Прагматика и деловен англиски јазик на ФОН - Прв приватен универзитет во Скопје. Во периодот од 2007 до 2010 за време на летните семестри предава македонски јазик на Државниот универзитет во Аризона, САД.

1. **Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање редовен професор**

1.1 Научен степен доктор на науки од соодветната област: На 10 јануари 2011 година на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кандидатката Марија Кусевска ја одбранува докторската дисертација со наслов „Анализа на несогласувањето во македонскиот и во англискиот јазик и импликациите за македонските говорители“ од областа англиски јазик и книжевност и се стекнува со научен степен доктор на филолошки науки.

1.2 Вонреден професор од научната област во која се избира: На 26 мај 2016 година д-р Марија Кусевска е избрана во наставно-научното звање вонреден професор за наставно-научната област англистика (Универзитетски билтен бр. 166 од април 2016 година) со Одлука бр. 1902-89/4 од 26.5.2016 на ННС на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

1.3 Објавени најмалку шест рецензирани научни труда во референтна научна публикација во последните пет години пред објавување на огласот за избор:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување списанието
1.	Kusevska, Marija	<i>A corpus-based analysis of the pragmatic marker 'like' in non-native conversation. Journal of Languages for specific purposes</i>	Journal of Languages for Specific Purposes (7). pp. 15-24. ISSN 2359-9103 (2020)	7 (од 2014)

2.	Kusevska, Marija	I can't seem to find my glasses - the English verb seem and its Macedonian translation	Philological Studies, 18 (2). pp. 75-90. ISSN 18576060 (2020)	19 (од 2002)
3.	Кусевска, Марија	Учтивоста и јазикот во телевизиска емисија.	Македонски јазик 71, стр. 55-63. ISSN 0025-1089 (2020)	71 (од 1950)
4.	Kusevska, Marija	What makes and breaks foreign language learner communication: An interlanguage study of complaints.	European Journal of English Language Teaching, 4 (4). pp. 70-92. ISSN 2501-7136 (2019)	6 (од 2015)
5.	Kusevska, Marija	<i>Pragmatic markers in the spoken interlanguage of Macedonian learners of English</i>	International Journal Knowledge, 31 (6). pp. 1671-1676. ISSN 1857-923X (2019)	12 (од 2009)
6.	Кусевска, Марија	Анализа на директните говорни чинови во македонскиот јазик.	Македонски јазик 69, стр. 93-104. ISSN 0025-1089 (2018)	71 (од 1950)
7.	Kusevska, Marija Ivanovska, Biljana	In Search of Reliable Methods for Data Collection in Interlanguage Pragmatics Research	Proceedings of ICERI2017 pp. 1895-1904. ISSN ISBN: 978-84-697-6957-7 (2017)	14 (од 2007)
8.	Kusevska, Marija Ivanovska, Biljana Daskalovska, Nina Ulanska, Tatjana	<i>Profiling Pragmatic Competence of Foreign Language Learners</i>	Romanian Journal of English Studies 13 (1). pp. 79-90. ISSN 2286-0428 (2016)	17 (од 2004)
9.	Ivanovska, Biljana Kusevska, Marija Daskalovska, Nina Mitkovska, Liljana	<i>Profilierung der pragmatischen Kompetenz Fremdsprachenstudierender.</i>	Journal of Languages for Specific Purposes. pp. 95-107. ISSN 2359-9103 (2016)	7 (од 2014)
10.	Daskalovska Nina, Ivanovska Biljana, Kusevska Marija, Ulanska Tatjana	<i>The Use of Request Strategies by EFL Learners</i>	Procedia - Social and Behavioral Sciences, (2016)	9 (od 2012)

1.4 Објавен рецензиран универзитетски учебник или монографија од научната област за која се избира:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Издавач	Година на издавање
1.	Kusevska, Marija	<i>Topics in Contrastive Analysis: English and Macedonian</i>	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2020
2.	Кусевска, Марија Бужаровска Елени	Прагматика Јазик и комуникација	Арс Ламина, Скопје	2020
3.	Кусевска, Марија Ивановска Билјана Даскаловска Нина	Прагматичка компетенција	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2017

1.5 Учество на проекти

Покрај горенаведените, во периодот 2016-2021 проф. д-р Марија Кусевска учествува на три научноистражувачки проекти чии резултати придонесуваат за внесување промени во темите кои се истражуваат и методите кои се користат. Со тоа таа се издвојува како реномиран истражувач во областа на прагматиката.

Бр.	Наслов на проектот	Улога	Вид на проект	Година
1.	Македонски корпус на меѓујазик (МАКОР) https://ff-korpus.zabava.mk/	раководител	Домашен/ универзитетски	2018-2020
2.	Развивање на меѓукултурните прагматички истражувања и истражувањата на прагматиката на меѓујазикот и нивно поврзување со практиката. https://eprints.ugd.edu.mk/20094/	раководител	домашен/ универзитетски	2018-2019
3.	Улогата на експлицитните инструкции за стекнување прагматичка компетенција при учењето англиски и германски јазик https://eprints.ugd.edu.mk/12759/	член	домашен/ универзитетски	2015-2018

Освен тоа, покажува голема способност за изведување на високообразовната дејност и дава голем придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници. Била ментор за изработка на седум магистерски труда и била член на комисија за оценка и за одбрана на девет магистерски труда. Исто така, била ментор за изработка на повеќе од 30 дипломски труда и претседател на комисија за одбрана на повеќе од 50 дипломски труда. Била рецензент за избор во звање на повеќе кандидати и учествувала во изработката на наставните програми за прв и втор циклус студии на Катедрата за англиски јазик при Филолошкиот факултет на УГД.

За потребите на наставно-образовниот процес на Филолошкиот факултет во Штип, доц. д-р Марија Кусевска има објавено на веб-страницата на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип една рецензирана скрипти и три рецензирани практикуми. Исто така има објавено и учебник за предметот Контрастивна анализа на англискиот и на македонскиот јазик под наслов *Topics in Contrastive Analysis: English and Macedonian*.

2. Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

2.1. Наставно-образовна дејност

Д-р Марија Кусевска е избрана во наставно-научно звање доцент за наставно-научната област англистика на 3.10.2011 година со Одлука бр. 2402-114/3 на ННС на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. За вонреден професор е избрана на 26.5.2016 г., со Одлука бр. 1902-89/4 на ННС на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Во периодот од студиската 2015/2016 до студиската 2019/2020 година кандидатката успешно ги извршува своите наставни активности како вонреден професор по следните предмети на прв циклус студии на Филолошки факултет во Штип:

- Синтакса на англискиот јазик 1 (2+2+1) – задолжителен предмет;
- Синтакса на англискиот јазик 2 (2+2+1) – задолжителен предмет;
- Контрастивна анализа на англискиот и на македонскиот јазик (2+1+1) – избран предмет;
- Семантика на англискиот јазик (2+1+1) – избран предмет;
- Социolingвистика на англискиот јазик (2+1+1) – избран предмет;
- Англиска граматика 2 (синтакса) (1+1+1), Модул рано учење на англискиот јазик на Факултетот за образовни науки – избран предмет.

Кандидатката, исто така, активно учествува во реализација на наставата на втор циклус студии на Филолошкиот факултет, каде што реализира предавања по следните предмети:

- Лингвистика на англискиот јазик (3+2+2) - задолжителен предмет;
- Прагматика и анализа на дискурс (3+2+2) - задолжителен предмет;
- Методологија и организација на научноистражувачка работа (3+2+2) – задолжителен
- Синтакса и граматички категории (2+2+1) – изборен предмет;
- Социолингвистика (2+2+1) – изборен предмет;
- Контрастивна анализа на англискиот и на македонскиот јазик (2+2+1) – изборен предмет;
- Англиски јазик за комуникациски цели (2+2+1) – изборен за сите факултети.

Исто така, на Факултетот за медицински науки ја води Програмата за англиски јазик на специјализациите на здравствените работници и програмата за медицински англиски – стоматологија на програмата од трет циклус Базични и клинички истражувања во дентална медицина.

2.2. Научноистражувачка дејност (оценка на научните, стручните и други остварувања на кандидатот што се релевантни за утврдување на условите за избор во звање редовен професор):

Кандидатката д-р Марија Кусевска е автор и коавтор на голем број трудови објавени во домашни и во меѓународни списанија во областа на синтаксата, прагматиката и контрастивната анализа. Исто така учествувала и на голем број меѓународни конференции во земјата и во странство. Таа е пионер во развојот на прагматичките истражувања во нашата земја и нејзините книги и статии од оваа област претставуваат водич за формулирање на истражувачките рамки и методи во оваа област. Во продолжение ги наведуваме објавените трудови со кратка евалуација за секој труд.

I. Научни книги/поглавја во научни книги (монографии)

1. Кусевска, М., Бужаровска, Е. (2020) Прагматика. Јазик и комуникација. Скопје: Арс Ламина. ISBN 978-608-259-890-1

Евалуација на трудот: Во македонската лингвистика постои недостиг од пообемни прагматички истражувања преку кои можеме да дознаеме повеќе за нашата култура и менталитет, за вредностите кои се во основата на нашата комуникација, како и за организацијата на општеството. Оваа книга се појави со цел да ја пополни оваа празнина. Таа ги содржи основните поими и принципи на употребата на јазикот во практиката. Според тоа, особено е значајна за студентите по јазици. Но, соодветна е за читање и за сите кои се интересираат за јазикот пошироко. На лингвистите им помага да ги определат рамките на нивните прагматички истражувања; на нелингвистите им појаснува зошто некои работи ги кажуваме така како што ги кажуваме; а оние во бизнисот ги насочува како да ги формулираат своите искази во комуникацијата со странците. Но, кај сите ја подига свесноста дека зборувањето не е произволно и хаотично.

2. Кусевска, М., Ивановска, Б., Даскаловска, Н. (2017) Прагматичка компетенција кај македонските изучувачи на англискиот и на германскиот јазик. Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Република Северна Македонија. ISBN 978-608-244-412-3

Евалуација на трудот: Оваа книга е резултат на истражувањата спроведени во рамките на проектот „Улогата на експлицитните инструкции за стекнување прагматичка компетенција при учењето англиски и германски јазик“ на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Во првиот дел на книгата сместени се поглавја во кои се опишуваат теориските основи на истражувањето. Се дава осврт на усвојувањето на втор јазик, на прагматичката компетенција на изучувачите на странски јазици и на инструментите кои се користат за определување на прагматичката компетенција на изучувачите на странски јазици. Вториот дел се состои од три емпириски истражувања: две истражувања за реализација на говорните чинови во меѓујазикот на изучувачите на англискиот јазик (изразување барање/замолување и изразување приговарање) и едно

истражување за реализација на говорните чинови во меѓујазикот на изучувачите на германскиот јазик (изразување барање/замолување).

II. Трудови објавени во меѓународни научни списанија и во зборници од меѓународни научни конференции

3. **Kusevska, Marija** and Ivanovska, Biljana and Martinovska, Cveta and Jakimov, Robert (2020) Користење јазични корпуси за научно-истражувачки и педагошки цели: Македонски корпус на меѓујазик (МАКОР). Годишен зборник 2020 - Филолошки факултет, УГД - Штип, 11 (15). pp. 91-99. ISSN 1857-7059

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е да го претстави Македонскиот корпус на меѓујазик (МАКОР). Овој корпус е формиран од страна на Филолошкиот факултет и Факултетот за информатика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип со цел развивање на методите за истражување на странските јазици кои се изучуваат во Република Северна Македонија. Корпусот се состои од три поткорпуси: меѓујазик на македонските изучувачи на англиски јазик, меѓујазик на македонските изучувачи на германски јазик и говорен јазик на македонски родени говорители. Трите корпуса се компатибилни и може да се користат за споредување на говорот на изучувачите на странскиот јазик со македонскиот јазик. Во трудот се претставени и неколку начини на кои МАКОР може да се користи за научноистражувачки и за педагошки цели.

4. **Kusevska, Marija** (2020) Учтивоста и јазикот во телевизиска емисија. *Makedonski jazik*, 71. pp. 55-63. ISSN 0025-1089

Евалуација на трудот: Целта на оваа статија е да ја илустрира употребата на јазикот за определени комуникациски цели. Во неа е направена анализа на една телевизиска емисија. Рамката за анализа ги опфаќа јазичното приспособување и две теории за учтивост, теоријата за лицето на Браун и Левинсон и општествениот модел на учтивост на Ватс. Анализата на јазичните средства кои ги користи водителот зависат од соговорникот и неговото прифаќање или неприфаќање на стилот на говорителот. Со тоа учтивноста се прикажува како динамична категорија која подлежи на постојана евалуација и адаптација. Таа исто така покажа дека во македонскиот јазик преовладува позитивна учтивост, што се гледа од тенденцијата на водителот за поврзување со публиката преку намалување на растојанието, употребата на деминутивни имиња, користење на интерперсонални дискурсни маркери и сл.

5. **Kusevska, Marija** (2020) *I can't seem to find my glasses - the English verb seem and its Macedonian translation*. *Philological studies*, 18 (2). pp. 75-90. ISSN 18576060

Евалуација на трудот: Предмет на анализа во овој труд е англискиот глагол *seem* и неговите преводни еквиваленти во македонскиот јазик. *Seem* е полифункционален глагол. Како копуларен глагол, тој е глагол за индиректна перцепција. Но може да изразува и евиденцијалност и епистемичка модалност. Во некои случаи *seem* може да изразува несигурност што му овозможува на говорителот да не биде категоричен и да се дистанцира до извесен степен од кажаното. Заради различните функции, *seem* различно се преведува во македонскиот јазик. Најчесто се преведува со соодветен глагол (се чини, изгледа, личи) или, пак, се испушта. Различноста во преведувањето во некои случаи може да биде резултат на различниот однос на македонската култура кон фактичките ситуации.

6. **Kusevska, Marija** (2020) *Where directness and indirectness reside*. Зборник на трудови. ФИЛКО. Петта меѓународна научна конференција, Филологија, култура и образование. pp. 207-213. ISSN 978-608-244-787-2

Евалуација на трудот: Овој труд ја подигнува свесноста за директното и индиректното изразување и неговата важност во интеркултурната комуникација. Анализата е направена врз основа на примери од книгата „Harry Potter and the Sorcerer's Stone“ и нејзиниот превод на македонски јазик. Фокусот се става на оние случаи во кои глаголот *seem* се испушта. Анализата покажува дека македонските говорители се помалку толерантни од родените говорители на англиски јазик во поглед на неопределеноста, нејасноста и недореченоста во поглед на веројатноста на пропозицијата.

7. **Kusevska, Marija** (2020) *A corpus-based analysis of the pragmatic marker 'like' in non-native conversation*. Journal of Languages for Specific Purposes (7). pp. 15-24. ISSN 2359-9103

Евалуација на трудот: Истражувањето претставено во овој труд произлегува од проектот „Развивање на прагматичките истражувања и нивните практички импликации“ кој се спроведува на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Во него се истражува употребата на прагматичкиот маркер like од страна на македонските изучувачи на англискиот јазик. Истражувањето е корпусно, спроведено врз конверзации во траење од 9,9 саати. Истражувањето покажа дека изучувачите го забележуваат овој маркер и го употребуваат на сличен начин, како и родените говорители. Исто така, се покажа дека покрај степенот на познавање на јазикот, врз говорот на изучувачите влијаат и други фактори, како должина на изразите и личните карактеристики на говорителите.

8. **Ivanovska, Biljana and Kusevska, Marija** (2021) *The pragmatic competence in Macedonian learners of German – an intercultural study on the example of speech act request*. Journal of Language for Specific Purposes. pp. 35-51. ISSN 2359 – 8921

Евалуација на трудот: Ова истражување е резултат на проектот „Улогата на експлицитните инструкции за развивање прагматичка компетенција при изучувањето на англискиот и германскиот јазик како странски јазици“ на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Предмет на анализа е меѓујазикот на македонските изучувачи на германскиот јазик. Се разгледува говорниот чин барање: стратегиите кои ги користат и модификацијата на барањата. Посебно се анализира како македонските изучувачи го користат маркерот за учтивост 'bitte'. Резултатите покажуваат дека иако постојат сличности во изразувањето со родените говорители, постојат отстапувања што придонесува нивните искази да звучат несоодветно.

9. **Ivanovska, Biljana and Kusevska, Marija** (2020) *Јазичните единици како модификатори на говорниот чин одбивање кај македонските изучувачи на германски како странски јазик*. Годишен зборник на Филолошки факултет.

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е да се претстават јазичните средства кои имаат функција на модификатори, а кои македонските изучувачи на германскиот како странски јазик ги користат при усвојувањето на истиот. Се анализира говорниот чин одбивање и јазичните елементи кои се користат како модификатори на истиот. Целта на истражувањето е да покажеме до кој степен овие јазични елементи се употребуваат и влијаат врз процесот на усвојување на германскиот како странски јазик при користење на говорниот чин одбивање.

10. **Ivanovska, Biljana and Kusevska, Marija and Martinovska Bande, Cveta** (2020) *Јазичен корпус на македонските изучувачи по англиски и германски како странски јазици*. Зборник на трудови. ФИЛКО. Петта меѓународна научна конференција, Филологија, култура и образование. pp. 79-87.

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е претставување на Корпусот на јазикот на македонските изучувачи по англиски и германски како странски јазици кој има за цел да собере најмалку 500.000 зборови на функционален јазик од македонските изучувачи на странски јазик (англиски и германски), во форма на писма, е-мејлови, вклучувајќи и барања на информации, барање помош, покана, одбивање, извинување, писма на изразување благодарност, прераскажување на настани, празници, искуства, опишување, аргументативни есеи. Корпусот ќе ги покрие нивоата А1-С2 и ќе овозможи податоци според варијаблите: возраст, пол, мајчин јазик, образование, ниво на познавање на јазикот, години на изучување англиски/германски, изложеност на Ј2 (престој во земја каде англискиот и германскиот јазик се зборуваат, колку долго и сл.), дали личноста зборува друг странски јазик и колку добро. Јазичниот корпус се состои од три поткорпуси: англиски, германски и македонски. Англискиот и германскиот поткорпус содржат материјали од изучувачи на овие странски јазици, а македонскиот поткорпус содржи јазични материјали произведени од изворни говорители.

11. **Ivanovska, Biljana and Kusevska, Marija and Daskalovska, Nina** (2019) *Меѓукултурни прагматички истражувања и прагматиката на меѓујазикот и нивно поврзување со практиката*. Годишен зборник 2011 - Филолошки факултет, УГД - Штип, 10 (13). pp. 33-39. ISSN 1857-7059

Евалуација на трудот: Во овој труд се дава преглед на проектот „Развивање на меѓукултурните прагматички истражувања и истражувањата на прагматиката на меѓујазикот и нивно поврзување со практиката“, што е пријавен и одобрен од Фондот за научноистражувачката работа при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Проектот се состои од теоретски дел и од емпириски дел, каде што се предвидени практични истражувања за говорните чинови и за меѓукултурните прагматички истражувања. Во труд се претставува значењето на теоретските поставки на прагматиката на меѓујазикот и нивното поврзување со практиката.

12. **Kusevska, Marija** (2019) Анализа на директното и индиректното изразување во македонскиот јазик. Зборник на трудови од X македонско-северноамериканска конференција за македонистика, pp. 35-58. ISSN ISBN: 978-608-234-065-4

Евалуација на трудот: Во овој труд се осврнуваме на јазичните средства кои македонските говорители ги користат во комуникацијата во неформални ситуации. Анализата е направена врз јазичен корпус составен од 177 приговори собрани во природни услови. Комуникацијата се одвива меѓу учесници кои добро се познаваат и кои се блиски. Во собраниот јазичен материјал ги издвоивме реченичните рамки кои се користат за формулирање на приговорите и нивната модификација. Нашата анализа покажа дека во неформалната комуникација, говорителите ги формулираат приговорите на директен начин. Притоа посебна улога имаат реторичките прашања и дискурските маркери, па на нив посебно се задржавме. Во нашиот корпус не најдовме индиректни приговори, па затоа на нив не се ни осврнуваме. Сепак, укажуваме дека тие се јавуваат во ситуации во кои постои поголемо растојание помеѓу учесниците во комуникацијата.

13. **Kusevska, Marija** and Ivanovska, Biljana (2019) *Functions of the pragmatic marker 'like' in English and how Macedonian learners view it*. Knowledge - International Journal, Scientific Papers, 34 (6). pp. 1627-1632. ISSN 2545-4439

Евалуација на трудот: Предмет на истражување на овој труд е прагматичкиот маркер „like“. Две прашања се поставуваат во врска со неговата употреба од страна на македонските изучувачи на англискиот јазик: 1. Кои прагматички функции изучувачите ги поврзуваат со овој маркер? и 2. Како гледаат на говорителите кои го користат? За првото прашање беа користени досегашните истражувања на неговата употреба од страна на родените говорители и споредени со начините на кои изучувачите го користат. За второто прашање беше спроведен прашалник за испитување на ставот на изучувачите кон оние говорители кои го користат овој маркер. Истражувањето покажа дека изучувачите обилно го користат, но дека имаат негативен став кон него.

14. **Kusevska, Marija** (2019) *Pragmatic Competence and Intercultural communication. Traditions and Transitions*, Vol. 2. pp. 54-68. ISSN 978-954-07-5002-6

Евалуација на трудот: Како резултат на глобализацијата, доаѓа до засилување на комуникацијата меѓу луѓе од различни јазици и култури. Во тој процес доаѓа до чести недоразбирања и неуспешно пренесување на пораката бидејќи учесниците се потпираат на својата култура при креирањето и интерпретацијата на значењето. Подигнувањето на свесноста за пренесувањето на прагматичките значења во разни култури може да придонесе за надминување на овие проблеми. Оттука, оваа статија е важна за меѓукултурната и интеркултурната прагматика, како и за прагматичката компетенција.

15. **Kusevska, Marija** (2019) *Pragmatic markers in the spoken interlanguage of Macedonian learners of English*. International Journal Knowledge, 31 (6). pp. 1671-1676. ISSN 1857-923X

Евалуација на трудот: Прагматичките маркери имаат важна улога во комуникацијата. Во овој труд се разгледуваат две прашања: 1. Дали македонските изучувачи на англискиот јазик користат прагматички маркери во комуникацијата на англиски? и 2. Дали ги користат истите маркери како и родените говорители и со каква функција? Се разгледуваат следните прагматички маркери: *and, but, I think, like, yes, yeah, so, just, okay, well, kind of, sort of, actually, I mean, only, you know, anyway, you see, and listen*. Резултатите покажаа дека македонските изучувачи ги користат овие маркери, но со различна фреквенција.

16. **Kusevska, Marija** (2019) *Research on pragmatic markers: Domains and approaches*. Journal of Contemporary Philology (JCP), 2 (1). pp. 7-23. ISSN 2545-4773

Евалуација на трудот: Ова е прегледен труд за прагматичките маркери и нивната употреба во комуникацијата. Трудот има двојна цел. Првата цел е да се направи преглед на прагматичките маркери: нивните дефиниции, функции, главни карактеристики и теоретски рамки во кои се истражуваат. Се разгледуваат и зборовните групи од кои доаѓаат, термилошката разновидност, молифункционалноста и домените на функционирање. Втората цел е да се поттикне интересот за овие зборови и да се развијат истражувањата за нив. Како пример, наведени се неколку студии на прагматичките маркери во јужнословенските јазици.

17. **Kusevska, Marija** (2019) *What makes and breaks foreign language learner communication: An interlanguage study of complaints*. European Journal of English Language Teaching, 4 (4). pp. 70-92. ISSN 2501-7136

Евалуација на трудот: Ова претставува истражување на приговарањето во меѓујазикот на македонските изучувачи на англискиот јазик. Анализата е направена врз основа на приговорите на 52 македонски изучувачи на англискиот јазик и 48 родени говорители (Американци). Споредбата покажува дека иако и двете групи користат слични стратегии на приговарање, македонските изучувачи отстапуваат во поглед на тоа кои јазичните средства ги користат и како ги користат. Освен тоа, изучувачите немаат доволно прагматичко знаење за да бидат ефикасни во приговарањето.

18. **Kusevska, Marija** and Ivanovska, Biljana and Daskalovska, Nina (2018) Прагматички истражувања и наставата по странски јазици. International Journal Knowledge, 23 (5). pp. 1369-1374. ISSN 1857-923X

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е да го промовира користењето на емпириските прагматички истражувања во наставата по странски јазици и да даде конкретен пример како научните истражувања може да обезбедат доказ за тоа што изучувачите на странскиот јазик знаат, што треба уште да научат и како да го постигнат тоа. Според тоа, со овој труд се нагласува потребата од проширување на научните истражувања во сите сфери на учењето на странските јазици во нашата земја, се покажува дека научните истражувања имаат практична примена, и се дава пример како научните истражувања може да се инкорпорираат во наставата по странски јазици. Во него се покажува како истражувањата може да се користат за составување лекции за совладување на откриените проблеми во областа на прагматиката.

19. **Kusevska, Marija** (2018) Теоретски претпоставки на директното и индиректното изразување. Palimpsest International Journal for Linguistic, Literary and Cultural Research, 3 (6). pp. 113-124. ISSN 2545-3998

Евалуација на трудот: Директното и индиректното изразување се често причина за недоразбирање во интеркултурната комуникација, што доведува до меѓусебно определување на учесниците како груби, незаинтересирани, дрски, неучтиви и сл. Овие два вида изразување се тесно поврзани со говорните чинови. Поттик за овој труд е зголемениот интерес за анализа на говорните чинови во македонскиот јазик и за нивно контрастивно проучување со други јазици. Во него се дава преглед на теориите за директните и индиректните говорни чинови и за нивната поврзаност со културата и предлагаме рамка за нивно проучување.

20. **Kusevska, Marija** and Ivanovska, Biljana and Daskalovska, Nina (2018) Улогата на емпириските истражувања за развивање прагматичка компетенција кај изучувачите на странски јазици. ФИЛКО - Зборник на трудови од Трета меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование. pp. 321-328. ISSN 978-608-244-308-9

Евалуација на трудот: Предмет на ова истражување е говорниот чин на приговарање во меѓујазикот на македонските изучувачи на англискиот јазик. Тоа има за цел да го сврти вниманието кон фокусирање на комуникативниот приод во наставата, развивање на комуникациските компетенции на изучувачите на странски јазици и користење на резултатите на истражувањата при составување на наставните програми. Во него се

потенцира важноста наставните програми за изучувањето на странските јазици воопшто, и за развивањето на прагматичките компетенции посебно, да се изработуваат врз основа на емпириски истражувања спроведени со македонски изучувачи во македонски услови.

21. **Kusevska, Marija** (2018) *Анализа на директните говорни чинови во македонскиот јазик*. Македонски јазик. ISSN 0025-1089

Евалуација на трудот: Во ова истражување се анализираат јазичните средства кои македонските говорители ги користат за формулирање на директните говорни чинови. За оваа цел направена е анализа на говорниот чин приговарање. Корпусот за анализа беше составен врз основа на Прашалник за пополнување на дискурс во кој од испитаниците беше побарано да напишат како би реагирале во шест ситуации со различни контекстуални параметри. Овој корпус беше дополнет со говорни чинови собрани во реални ситуации. Во анализата беа издвоени реченичните рамки кои се користат при формулирањето на овој говорен чин: асертивните изјави, перформативните глаголи, императивните форми и прашањата.

22. **Daskalovska, Nina and Ivanovska, Biljana and Kusevska, Marija** (2017) *Реализација на говорниот чин замолување кај изучувачи на англискиот јазик на различно ниво на јазична компетенција*. *Knowledge in Practice*, 20 (6). pp. 2747-2753. ISSN 2545-4439

Евалуација на трудот: Ова истражување се фокусира на реализацијата на говорниот чин на замолување кај изучувачите на англиски јазик на три различни нивоа на јазична компетенција (Б1, Б2 и Ц1). Како инструмент за одредување на прагматичката компетенција на учесниците се користеше игри по улоги кој се состоеше од три ситуации: а) замолување упатено кон лице на повисока позиција, б) замолување упатено кон непознато лице, и в) замолување упатено кон пријател. Целите на истражувањето беа да се утврдат стратегиите за замолување кои ги користат учесниците во трите ситуации, да се идентификуваат внатрешните и надворешните модификации кои ги користат учесниците при реализацијата на говорниот чин на замолување и да се споредат кај трите групи учесници, како и да се утврди перспективата, односно дали замолувањето е насочено кон соговорникот или кон говорителот, или пак замолувањето е изразено од заедничка перспектива или безлично.

23. **Ivanovska, Biljana and Kusevska, Marija** (2017) *Прагматика наспроти граматика наспроти семантика*. ФИЛКО - Зборник на трудови од Втора меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование. pp. 185-193. ISSN 978-608-244-308-9

Евалуација на трудот: Во овој труд се поставува разликата меѓу граматиката, прагматиката и семантиката. Граматиките на одредени јазици се занимаваат, пред сè, со изучување на формите на јазичните единици. Нивна задача е точно да ги опишат фонолошките, морфолошките, синтаксичките и семантичките форми на јазичните единици на еден јазик. Семантиката се занимава со значењето воопшто, а прагматиката со значењето во одреден контекст. Тоа значи дека буквалното значење на една искажана реченица ќе се истражува во семантиката, додека значенските аспекти кои се условени од контекстот и јазичните опкружувања, се предмет на истражување на прагматиката. Сепак формата, значењето и функцијата на исказите постојано се испреплетуваат (Leech, 1983: 46).

24. **Kusevska, Marija** (2017) *Употреба на Европското јазично портфолио за самооценување и развивање автономија при учењето странски јазици*. Зборник на трудови од меѓународна научна конференција „Климентовото дело“. pp. 195-202. ISSN 978-608-244-404-8

Евалуација на трудот: Во ова излагање се наведуваат некои искуствата во врска со имплементацијата на Европското јазично портфолио (ЕЈП) во формалното и неформалното образование, како и на факултетско ниво. ЕЈП придонесува учењето да биде целно насочено и транспарентно, ја поттикнува одговорноста на изучувачите и ја развива нивната автономија во учењето. Употребата на Портфолиото во наставата овозможува учество на учениците/студентите во креирањето на наставната програма и нејзино прилагодување кон нивните потреби и интереси. Трудот се осврнува и на некои

нови трендови при користењето на ЕЈП поттикнати од развојот на технологијата, како и на тенденцијата за замена на традиционалниот формат со виртуелен.

25. Ivanovska, Biljana and **Kusevska, Marija** (2017) Прагматиката на меѓујазикот наспроти интеркултурната комуникација. *Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers*, 19.3. pp. 1097-1100. ISSN 1857-923X

Евалуација на трудот: Во овој труд се дава осврт на теоретските поставки и гледишта за функцијата и улогата на прагматиката во меѓујазикот кај изучувачите на странски јазик, како и објаснување за интеркултурната комуникација. Прагматиката ги опфаќа теоријата на говорните чинови, разговорната импликација, разговорната анализа и другите пристапи кон јазичното однесување во филозофијата, социологијата, лингвистиката и антропологијата. Истражувањата покажуваат дека кај напредните изучувачи на еден странски јазик се јавуваат прагматички грешки во комуникацијата кои можат да доведат до недоразбирања и пречки во интеркултурната комуникација.

26. **Kusevska, Marija** and Ivanovska, Biljana (2017) *In Search of Reliable Methods for Data Collection in Interlanguage Pragmatics Research*. Proceedings of ICERI2017 Conference 16th-18th November 2017, Seville, Spain. pp. 1895-1904. ISSN ISBN: 978-84-697-6957-7

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е да се разгледаат неколку методи за собирање јазичен материјал погодни за истражување на меѓујазикот на изучувачите на странски јазици. Претставени се Прашалникот за пополнување дискурс, игра по улоги и разговори со учесниците во врска со овие методи. Споредбата меѓу овие методи е претставена преку собирање материјал за говорниот чин приговарање. Анализата на резултатите ги покажува слабостите и предностите на секој од нив. Се сугерираат и некои други методи за собирање јазичен материјал по природен пат како користење јазични корпуси, вклучување родени говорители, набљудување на часовите, и сл.

27. **Kusevska, Marija** (2017) *The role of explicit instruction in interlanguage pragmatic development*. Palimpsest International Journal for Linguistic, Literary and Cultural Research, II (4). pp. 189-198. ISSN 2545-3998

Евалуација на трудот: Овој труд има две главни цели: 1. да даде преглед на резултатите на истражувањата од областа на прагматиката на меѓујазикот, и 2. да даде пример за поврзување на наставата со прагматичките истражувања на меѓујазикот. Фокусот е на експлицитните и имплицитните методи, забележувањето, подигање на свесноста и на метапрагматичките инструкции. Се разгледуваат следните компоненти на истражувањето: предметот на истражување, истражувачките прашања, обликување на истражувањето и претставување на резултатите. Се прави осврт и на придобивките на наставата од истражувањето.

28. Daskalovska, Nina and Ivanovska, Biljana and **Kusevska, Marija** and Ulanska, Tatjana (2016) *The Use of Request Strategies by EFL Learners*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 232. pp. 55-61. ISSN 1877-0428

Евалуација на трудот: Во овој труд се истражуваат стратегиите кои македонските изучувачи на англискиот јазик ги користат при формулирање на говорниот чин барање. Учесниците се на Б2 ниво, а јазичниот материјал е собран преку игра по улоги и Прашалник за пополнување на дискурс. Истражувачката рамка е направена според Blum-Kulka et al. (1989). Анализата покажа дека најчесто користени стратегии и во формалните и во неформалните ситуации се прашањата, кои спаѓаат во крупата конвенционално индиректна стратегија.

29. Ivanovska, Biljana and **Kusevska, Marija** and Daskalovska, Nina and Mitkovska, Liljana (2016) *Profilierung der pragmatischen Kompetenz Fremdsprachenstudierender*. *Journal of Languages for Specific Purposes*. pp. 95-107. ISSN 2359-9103

Евалуација на трудот: Во овој труд се испитуваат компонентите на прагматичката компетенција кај изучувачите на странските јазици. Се поаѓа од претпоставката дека комуникативната компетенција вклучува лингвистичка, социолингвистичка и прагматичка компетенција. Прво ја дефинираме прагматиката на меѓујазикот. Потоа се осврнуваме на прагматичката компетенција и на компонентите релевантни за нејзиниот развој (говорни чинови, импликации и изрази-формули). На крај ги разгледуваме инструментите и методите

за оценување на прагматичката компетенција на изучувачите. Заклучуваме дека главните проблеми со кои се соочуваат истражувачите се: 1. кои компоненти од меѓујазикот на изучувачите да се оценуваат и 2. како да се оценуваат.

30. Ivanovska, Biljana and **Kusevska, Marija** and Daskalovska, Nina and Ulanska, Tatjana (2016) *On the Reliability of Discourse Completion Tests in Measuring Pragmatic Competence in Foreign Language Learners*. International Journal of Sciences: Basic and Applied Research, 25 (1). pp. 437-443. ISSN 2307-4531

Евалуација на трудот: Овој труд се осврнува на резултатите од истражувањето на прагматичката компетенција на македонските изучувачи на англискиот и германскиот јазик како странски јазици. Предмет на истражување беа говорните чинови на барање, извинување и приговарање. Истражувачкиот материјал беше собран преку Прашалник за пополнување дискурс, анализиран и спореден со родените говорители на овие јазици за да се испита соодветноста на исказите. Дополнително се разгледува и соодветноста на овој инструмент за собирање говорен јазик.

31. Ivanovska, Biljana and **Kusevska, Marija** and Daskalovska, Nina (2016) *Говорниот чин барање и модификација на барањата*. International Journal Knowledge, 14.1. pp. 397-400. ISSN 1857-92

Евалуација на трудот: Во центарот на истражувањата на овој труд се наоѓа говорниот чин барање и неговите составни елементи: апел, помошни елементи за изразување на барањето, глава на говорниот чин, како и детален преглед на внатрешните и надворешните модификатори за да се увиди кои се најчесто употребувани елементи. Се анализираат и синтаксичките ублажувачи и нивната функција, како и нивната специфичност во мајчиниот и во странскиот јазик. Испитувањата се потврдуваат со примери од Прашалникот за дискурсна анализа (DCT) и од инструментот игра по улоги (role plays).

32. Ivanovska, Biljana and **Kusevska, Marija** and Daskalovska, Nina (2016) *Говорниот чин барање и модалноста како негова карактеристика во меѓујазикот на македонските изучувачи по странски јазик*. Прва меѓународна научна конференција (филологија, култура, образование). Зборник на трудови. УГД, Штип, Р.Македонија, pp. 247-255.

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е да се направи анализа на говорниот чин барање и да се опише модалноста како негова карактеристика кај студентите-изучувачи на германскиот јазик од Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како дел од проектот „Улогата на експлицитните инструкции за анализа на прагматичките компетенции кај студентите по англиски и германски јазик како странски јазик“. Се разгледува говорниот чин барање преку изразување на три различни типа барање: а) барање информации, б) барање за извршување на некоја активност и в) барање дозвола.

33. **Kusevska, Marija** and Ivanovska, Biljana and Daskalovska, Nina (2016) *Говорот на изучувачите на англискиот јазик наспрема говорот на родените говорители*. Годишен зборник 2016 - Филолошки факултет, УГД - Штип, 7 (1). pp. 7-16. ISSN 1857-7059

Евалуација на трудот: Предмет на истражување на овој труд е реализацијата на говорниот чин на приговарање кај родените говорители и кај македонските изучувачи на англискиот јазик. Се анализираат два аспекти на реализацијата на овој говорен чин: директноста во изразувањето и модификацијата на говорниот чин, внатрешна и надворешна. Анализата покажа дека родените говорители покажуваат преферентност кон конвенционално-индиректното формулирање на приговарањето, а македонските изучувачи кон директното. Беа забележани значајни разлики и во поглед на модификацијата на приговарањето. Овие разлики придонесуваат за различно јазично однесување на припадниците на овие две култури, што може да доведе до пречки во мѓукултурната комуникација.

34. **Kusevska, Marija** (2016) *Рамка за меѓукултурните истражувања на говорните чинови*. Јазикот наш денешен, 26. Зборник на трудови од научниот собир „Јазичната слика на светот“. pp. 119-128. ISSN 978-608-220-039-2

Евалуација на трудот: Во овој труд се поаѓа од констатацијата на Остин (Austin 1962) дека говорните чинови му овозможуваат на говорителот да го искористи јазикот за остварување на некои свои цели, на пример да побара услуга, да даде комплимент, да се

заблагодари, да се согласи или да не се согласи и сл. Се прави осврт на неколку аспекти на емпириските истражувања на говорните чинови: варијабилноста, комуникациските принципи според кои говорителите ги избираат стратегиите за реализација на говорните чинови и културната припадност на соговорниците, од што зависат очекувањата на соговорниците при реализацијата на говорните чинови и нивната интерпретација, како и изборот на јазичните средства за нивно обликување. Посебно се дава осврт и на контрастивните истражувања на говорните чинови во македонскиот и во англискиот јазик.

35. Ivanovska, Biljana and **Kusevska, Marija** and Daskalovska, Nina (2016) *Der Sprechakt Aufforderung als Mittel zur Bewertung pragmatischer Kompetenz bei L2-Fremdsprachenstudierenden*. Im Reich der Woerter - Sprache(n) und Kultur(en). Festschrift fuer Prof. Dr. Jovan Djukanovic. pp. 154-168. ISSN ISBN 978-86-88761-07-9

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е да се направи анализа на говорниот чин „барање“ како средство за оценување на прагматичката компетенција кај студентите кои изучуваат германски и англиски јазик како странски јазик. Прво се дефинираат прагматичките компетенции, потоа се опишуваат инструментите што се користат за собирање на податоците, како и методите за анализа на говорниот чин „барање“. Исто така, се дава преглед за останатите истражувања на говорните чинови во јазикот-цел. Учесниците во овој проект се студенти кои студираат англиски и германски јазик на Филолошкиот факултет на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Проектот е инспириран од важноста на прагматичката компетенција која им овозможува на студентите соодветно да комуницираат на јазикот цел.

36. **Kusevska, Marija** (2016) *Describing Speech Acts from Cross-cultural and Interlanguage Perspective*. Palimpsest International Journal for Linguistic, Literary and Cultural Research, 1 (1). pp. 15-25. ISSN 2545-3998

Евалуација на трудот: Говорните чинови постојано го привлекуваат вниманието на лингвистите и се истражуваат од различни аспекти. Во овој труд, им се пристапува од меѓукултурна гледна точка и од гледна точка на меѓујазикот на изучувачите на странски јазици. Во поглед на првиот аспект, се разгледува нивната реализација во зависност од моќта, општественото растојание, тежината на наметнувањето/прекршокот, полот и сл. Исто така, се разгледува и како културата влијае врз формулирањето на говорните чинови, имајќи ја во предвид перцепцијата за горенаведените фактори како и перцепцијата за лицето и учтивоста. Посебно се нагласува влијанието на културата врз формулирањето на говорните чинови во меѓујазикот на изучувачите на странски јазици.

37. **Kusevska, Marija** and Ivanovska, Biljana and Daskalovska, Nina and Ulanska, Tatjana (2016) *Profiling Pragmatic Competence of Foreign Language Learners*. Romanian Journal of English Studies, 13 (1). pp. 79-90. ISSN 2286-0428

Евалуација на трудот: Во овој труд се разгледува кои вештини изучувачите на странски јазици треба да ги совладаат за да стекнат прагматичка компетенција. Прво се дефинира прагматичката компетенција и нејзините елементи; потоа се разгледуваат инструментите за собирање на јазичниот материјал за анализа; и на крај се даваат препораки за типови истражувања кои може да придонесат за добивање сознанија за стекнувањето прагматичка компетенција кај изучувачите на странски јазици преку наставата и надвор од неа.

38. Ivanovska, Biljana and **Kusevska, Marija** and Daskalovska, Nina (2016) *Zur Bewertung der pragmatischen Kompetenz mazedonischer Fremdsprachenstudierender*. Journal of Linguistics and Language Teaching, 7 (2). ISSN 2190-4677

Евалуација на трудот: Овој труд го претставува проектот за истражување на прагматичката компетенција кај изучувачите на странски јазици кој се спроведува на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Притоа се укажува што треба да се истражува за да се определи прагматичката компетенција на изучувачите и како тоа треба да се истражува. Се нагласува дека прагматичката компетенција има две компоненти, социолингвистичката и лингвистичката, и дека и двете се важни за нејзино развивање. За да стекнат прагматичка компетенција, изучувачите треба да развијат соодветно знаење за организацијата на дискурсот, реализацијата на јазичните функции и интеракцијата во јазикот кој го изучуваат.

39. Ivanovska, Biljana and **Kusevska, Marija** and Daskalovska, Nina (2016) *The speech act of request and its expressions in the German interlanguage of Macedonian learners*. Knowledge: International Journal Scientific Papers, 12.1. pp. 371-377. ISSN 1857-92

Евалуација на трудот: Предмет на анализа во овој труд е говорниот чин барање во меѓујазикот на македонските изучувачи на германскиот јазик. Се разгледуваат различните реализации на барањата во вид на инструкции, давање дозвола, забрана, замолување и сл., како и различните начини на нивно ублажување или засилување. Се анализираат и јазичните средства кои се користат за тие цели како перформативни искази, прашални, декларативни и императивни реченици, модални глаголи, како и изразот *bitte/mal*. Оваа анализа е направена врз истражувачки корпус составен од искази на студенти по германски јазик, собрани преку прашалник за пополнување на дискурс и игри по улога.

III. Учество на меѓународни и домашни научни конференции

40. Information Technology and Education Development - ITRO 2019, 27 June 2019, Zrenjanin, Serbia. Paper: *Information Retrieval Services for Electronic Collections of Texts Produced by Language Learners*.
41. Traditions and transitions, 28-30 Sept 2018, Sofia, Bulgaria. Paper: *Pragmatic Competence and Intercultural Communication*.
42. 8th Intercultural Pragmatics Conference INPRA 2018; 8e Conférence internationale: Pragmatique et communication interculturelles, 08-10 June 2018, Nicosia, Cyprus. Paper: *The pragmatic competence in Macedonian learners of German - an intercultural study on the example of speech act request*.
43. 6th International Congress of Applied Linguistics Today – Language, Literature and Interdisciplinarity, 12-13 October 2018, Belgrade, Serbia. Paper: *Evidence-based Approach to Language Learning and Teaching*.
44. 17th International Scientific Conference THE TEACHER OF THE FUTURE, 24-27 May 2018, Budva, Montenegro. Paper: *Research in Pragmatics and Foreign Language Teaching*.
45. 10th Macedonian-Northamerican Conference, 30 Aug-1 Sept 2018, Ohrid, Macedonia. Paper: *Анализа на директното и индиректното изразување во македонскиот јазик*.
46. Third International Scientific Conference 'FILKO' Philology, Culture and Education, 26-27 April 2018 Faculty of Philology, Goce Delcev University, Stip, Macedonia. Paper: *Улогата на емпириските истражувања за развивање прагматичка компетенција кај изучувачите на странски јазици*.
47. 10th World Conference on Educational Sciences (WCES2018), 04-06 Feb 2018, Prague, Czech Republic. Paper: *Linking Empirical Research in Interlanguage Pragmatics and Syllabus Design*.
48. ICERI2017, 16-18 Nov 2017, Seville, Spain. Paper: *In Search of Reliable Methods for Data Collection in Interlanguage Pragmatics Research*.
49. 14th International Scientific Conference, 29 September – 1st October, 2017, Agia Triada, Thessaloniki, Greece. Paper: *Interlanguage Pragmatics and Intercultural Communication*.
50. Меѓународна научна конференција „Климентово дело“ (јазик, литература, образование, култура), 23-24 June 2016, Stip, Macedonia. Paper: *Употреба на Европското јазично портфолио за самооценување и развивање автономија при учењето странски јазици*.

IV. Рецензии на учебници, скрипти, книги и научни трудови во домашни и меѓународни списанија и зборници

Во периодот од 2016 до 2020 година кандидатката д-р Марија Кусевска има напишано неколку рецензии за учебници, скрипти, книги и научни трудови во домашни и меѓународни списанија и зборници. Во продолжение ќе ги споменеме поважните:

51. Рецензии на научни трудови во меѓународни списанија - Била рецензент на десет трудови за меѓународни списанија (5 за Палимпсест, 3 за *Philological studies*, 2 за *Journal of Contemporary Philology (JCP)*);
1.

52. Била рецензент на две книги и еден практикум (English Language Teaching. Methods and Approaches од Нина Даскаловска; Дополнителна настава. Подготовка за поуспешно студирање од Нина Даскаловска; Практикум по британска литература 3 (19 век) од Ендру Гудспид, Наталија Поп Зариева и Крсте Илиев).

V. Друго

53. Член организациониот и научниот одбор на Меѓународната научна конференција за филологија, култура и образование ФИЛКО, организирана од Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип и Филолошкиот факултет при Воронежскиот државен универзитет, која се одржува еднаш годишно од 2016 година во Штип или Воронеж (2016-2020).

3. Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатката вонреден проф. д-р Марија Кусевска активно учествува во активностите на Катедрата за англиски јазик и книжевност. Таа учествува во креирањето на програмите за прв и втор циклус студии, во менторирање на студентите при изработка на нивните магистерски и дипломски трудови, во комисиите на нивните одбрани на трудовите, при изведување на комисиските испити и сл. Во периодот 2016-2021, проф. д-р Кусевска учествуваше во неколку истражувачки проекти и активно ги вклучуваше студентите во проектите на кои работеше, што значително придонесе тие да се запознаат со тековните случувања во науката за јазикот и да развијат интерес за научноистражувачката работа. Во 2020 година, кандидатката објави рецензиран учебник со наслов „Topics in Contrastive Analysis: English and Macedonian“ кој ќе им помогне на студентите во успешно совладување на материјата по предметот Контрастивна анализа на англискиот и на македонскиот јазик.

VI. Рецензирани учебници

54. Kusevska, Marija (2020) *Topics in Contrastive Analysis: English and Macedonian*. Goce Delcev University, Stip. ISBN 978-608-244-756-8

Евалуација на трудот: Во оваа книга се разгледуваат сличностите и разликите меѓу македонскиот и англискиот јазик. Таа се состои од два дела. Поглавјата во првиот дел ја дефинираат Контрастивната анализа, нејзиниот развој, поврзаноста со другите научни дисциплини и методите кои ги користи. Поглавјата од вториот дел се фокусираат на специфични јазични аспекти и како тие се изразени во македонскиот и во англискиот јазик. Се дискутираат теми од областа на фонологијата, морфологијата, лексикологијата, синтаксата и прагматиката. За секое поглавје се дадени вежби и идеи за понатамошна разработка на темите. Книгата содржи материјали за организирање на истражувачки проекти со студентите.

55. Кусевска, М., Митковска, Л. (2016) Зборувате ли македонски? (Do You Speak Macedonian?). Скопје: Просветно дело. ISBN 978-9989-0-1103-0

Евалуација на трудот: Оваа книга е наменета за странци кои сакаат брзо да почнат да зборуваат македонски јазик. Таа ги доведува изучувачите до едно ниво на коешто тие слободно и со самодоверба можат да го употребуваат македонскиот јазик во секојдневната комуникација и ги опфаќа нивоата А1, А2 и Б1 според ЗЕПР - Заедничката европска рамка на референтни нивоа. Книгата се состои од една книга и ЦД. Материјалот што се обработува во учебникот ги покрива сите аспекти на јазикот и ги обединува во три области: теми, функции и граматика. Околу темите се гради речникот кој опфаќа околу 1500 зборови. Функциите го даваат регистарот на изразите соодветни за дадената ситуација: запознавање, претставување, купување, замолување и сл. Граматиката, пак, е оној дел којшто овозможува правилно зборување и објаснување на кој начин функционира јазикот. Учебникот може да се користи индивидуално или со група.

VII. Учество во научни проекти

56. 2018 – 2020 – Македонски корпус на меѓујазик (МАКОР) – раководител на проект и главен истражувач.

Евалуација на проектот: Македонскиот корпус на меѓујазик (МАКОР) настана како резултат на потребата за создавање широка база на меѓујазик на изучувачите на англискиот и на германскиот јазик како странски јазици во Република Северна Македонија (РСМ). Јазичните истражувања кои не се направени врз основа на големи јазични бази, во модерната лингвистика се сметаат за произволни, непрецизни и интуистички. За да бидат релевантни добиените резултати треба да се засноваат врз веродостојни податоци. Токму во овој дел е и слабоста на високото образование во РСМ, кое често се критикува заради своите традиционални наставни методи, спората имплементација на нови методи и реформски промени и немотивирани студенти. Со тоа се создава расчекор помеѓу моменталната состојба во образованието и технолошките и идејните промените во општеството. За да се премостат овие недостатоци и да се отворат нови патишта за истражувањето и образованието во областа на усвојувањето и изучувањето на странски јазици во РСМ, Филолошкиот факултет и Факултетот за информатика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип го креираа Македонскиот корпус на меѓујазик (МАКОР). Електронските корпуси на меѓујазик претставуваат електронски бази на јазик на изучувачите на странски јазици. Интересот за нив постојано расте бидејќи тие обезбедуваат иновативна и релевантна методологија за научни истражувања со теориски и практични импликации за истражувачите, наставниците, студентите по јазик како и за сите други вклучени во образовните процеси. Корпусот е достапен на <https://ff-korpus.zabava.mk/about-macor.php>

57. 2018 – 2019 – Развивање на меѓукултурните прагматички истражувања и истражувањата на прагматиката на меѓујазикот и нивно поврзување со практиката – раководител на проект и главен истражувач.

Евалуација на проектот: Истражувањата предвидени со овој проект се од областа на меѓукултурната прагматика и прагматиката на меѓујазикот на изучувачите на странски јазици (англиски, германски, македонски и турски). Истражувањата се направени во вид на контрастивни студии насочени кон анализа на принципите на комуникација во посебните културни средини кои се предмет на изучување, вклучувајќи ја и македонската средина, како и во средини во кои припадници од различни култури и јазици комуницираат на еден заеднички јазик (*lingua franca*). Посебено се истражуваат и комуникациските способности на македонските изучувачи на англискиот, германскиот и турскиот јазик. Бројот на овој вид студии во Македонија е многу мал и постои потреба од нивно зголемување и од развивање нови методи за собирање истражувачки материјал и негова обработка. Прагматичките истражувања се многу значајни за јазичното образование, креирањето курикулуми, како и за сите учесници во интеркултурната комуникација. Проектот е достапен на <https://eprints.ugd.edu.mk/20094/>

58. 2015 – 2018 – Улогата на експлицитните инструкции за стекнување прагматичка компетенција при учењето англиски и германски јазик – главен истражувач.

Евалуација на проектот: Предмет на истражување на овој проект е стекнувањето прагматичка компетенција при изучувањето странски јазици (англиски и германски). Во наставата по странски јазици одамна како главна цел се наведува оспособувањето на изучувачите успешно да комуницираат на јазикот што го изучуваат. Следбениците на комуникативниот метод нагласуваат дека не е доволно познавање на вокабуларот и граматичките структури на јазикот што се изучува (J2). Тие треба да се оспособат да прават правилен избор на јазичните средства во зависност од соговорникот и односот што го имаат со него. Имајќи ја предвид ваквата цел на наставата по странски јазици, прагматиката би требало да зазема важно место во неа. За жал, таа и понатаму останува на маргините на наставата по странски јазици. Во учебниците е застапена само толку колку што е неопходно да не се обвинат авторите дека не го следат модерниот приод кон јазикот и дека и понатаму цврсто се држат за традиционалниот начин на учење на јазикот во којшто граматиката е на прво место, учењето на вокабуларот на второ, и по малку од

останатите области, вклучувајќи ја и прагматиката. Целиот опис на проектот може да се види на <https://eprints.ugd.edu.mk/12759/>

VIII. Учество во факултетски органи, тела, комисии и слично

Во текот на изборниот период кандидатката проф. д-р Марија Кусевска учествува во голем број активности, комисии и тела на Филолошкиот факултет:

59. Член на Наставно-научен совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр. 1902-173/15 од 29.8.2017 година донесена на 159. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
60. Член на Институтот за јазици на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр. 1906-19/5 од 26.9.2017 година донесена на 7. состанок на Институтот за јазици при Филолошкиот факултет во Штип);
61. Член на изборна комисија за избор на декан на Филолошкиот факултет на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр. 1902-98/4 од 12.6.2019 година донесена на 194. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
62. Член на Конкурсна комисија за запишување на студенти од втор циклус студии за на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ за учебната 2020/2021 (Одлука бр. 1902-130/7 од 25.9.2020 година донесена на 215. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
63. Член (ментор) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Контрастивна анализа на говорниот чин на приговарање во македонскиот и англискиот јазик“ од кандидатката Ана Горѓева Коцева (Одлука бр. 1902-173/6 од 29.8. 2017 година донесена на 159. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
64. Член (ментор) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Анализа на перифрастичните предикати *do* и *make* во англискиот јазик и на изразите соодветни на нив во македонскиот јазик“ од кандидатката Катерина Недеска (Одлука бр. 1902-229/21 од 19.12.2018 година донесена на 185. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
65. Член (ментор) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Употреба на присвојните конструкции во англискиот јазик и нивните преводни еквиваленти во македонскиот“ од кандидатката Памела Филиповска (Одлука бр. 1902-69/15 од 2.4.2019 година донесена на 190. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
66. Член (ментор) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Усвојување на говорниот чин извинување од страна на македонските изучувачи на англискиот јазик“ од кандидатката Сандра Донева (Одлука бр. 1902-214/8 од 3.12.2018 година донесена на 184. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
67. Член (ментор) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Анализа на говорните чинови во литературните дела и нивниот превод од англиски ја македонски јазик“ од кандидатката Слазана Зафировска (Одлука бр. 1902-90/7 од 29.5.2019 година донесена на 192. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
68. Член (ментор) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Усвојување на зборот од страна на македонските изучувачи на англискиот јазик и улогата на јазичниот трансфер“ од кандидатката Ана Митева (Одлука бр. 1902-68/9 од 21.05.2020 година донесена на 209. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
69. Член (ментор) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Употреба на модалните глаголи во научни трудови на англиски и на македонски јазик“ од кандидатката Елена Арсовска (Одлука бр. 1902-120/12 од 9.9.2020 година донесена на 214. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);

70. Член (**претседател**) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Тестирање на вокабулар – практики, перцепции и предизвици“ од кандидатката Викторија Смилкова (Одлука бр. 1902-214/6 од 3.12.2018 година донесена на 184. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
71. Член (претседател) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Обработка на басни со јазичен приод како извор на учење на вокабуларот по англиски јазик“ од кандидатката Татјана Илиевска (Одлука бр. 1902-43/59 од 29.1.2018 година донесена на 166. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
72. Член (**претседател**) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Имплементација на компјутерската технологија и интернетот во изучување на вокабуларот во наставата по англиски јазик: Ефикасност и влијание брз учениците во основните училишта“ од кандидатката Магдалена Батевска (Одлука бр. 1902-86/5 од 15.3.2017 година донесена на 153. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
73. Член на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Влијанието на инстант пораките врз зборообразувањето во англискиот јазик и промените во динамиката на процесот на комуникација“ од кандидатката Драгана Љуботенска (Одлука бр. 1902-209/18 од 27.11.2018 година донесена на 183. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
74. Член (претседател) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Употреба на стратегиите за читање кај учениците од основно и средно образование“ од кандидатката Адријана Хаџи-Николова (Одлука бр. 1902-209/15 од 27.11.2018 година донесена на 183. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
75. Член (претседател) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Употреба на стратегиите за учење англиски како странски јазик кај учениците кои завршуваат основно и средно образование“ од кандидатката Катерина Сусинова (Одлука бр. 1902-147/16 од 12.6.2018 година донесена на 175. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
76. Член (претседател) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Индивидуалните разлики меѓу учениците и различни стилови на учење“ од кандидатката Милена Гаврилова (Одлука бр. 1902-69/16 од 2.4.2019 година донесена на 190. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
77. Член (претседател) на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Обработка на басни со јазичен приод како извор на учење на вокабуларот по англиски јазик“ од кандидатката Татјана Илиевска (Одлука бр. 1902-43/59 од 29.1.2018 година донесена на 166. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
78. Член на Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд со наслов „Зборовна класа именки кои означуваат емоции во германскиот и во македонскиот јазик“ од кандидатката Викторија Крстовска (Одлука бр. 1902-89/5 од 22.06.2020 година донесена на 211. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип);
79. Член на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во наставно-стручно звање виш лектор за научната област англистика на Филолошкиот факултет во Штип (Одлука бр. 1902-119/4 од 8.5.2017 година донесена на 155. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет);
80. Претседател на Рецензентска комисија за избор на лектор/виш лектор во сите наставно-стручни звања во научното подрачје: хуманистички науки, научно поле: наука за книжевност, научна област: англистика на Воената академија „Генерал Михаило Апостолски“ Скопје (Одлука бр. 03-11/105 од 30.10.2017 година донесена на 73. седница на Наставно-научниот совет на Воената академија „Генерал Михаило Апостолски“ Скопје, придружна членка на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип);
81. Претседател на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите наставно стручни звања за наставно-научната област 64004 Англистика на Филолошки факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр. 1902-89/4 од 22.6.2020 година донесена на 211. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет);

82. Претседател на Рецензентска комисија за избор на двајца наставници во наставно-стручно звање виш лектор за наставно-научната област англистика на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр. 1902-229/5 од 19.12.2018 година донесена на 185. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет, одржана на 19.12.2018 година);
83. Член на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите наставно-стручни звања/ доцент за наставно-научната област наука за книжевноста и наука јазикот англистика (64004) на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ (Одлука бр. 1902-128/8 од 18.9.2019 година донесена на 221. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет);
84. Претседател на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите наставно стручни звања за наставно-научната област 64004 англистика на Филолошки факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр. 1902-89/4 од 22.6.2020 година донесена на 211. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет);
85. Член на Рецензентска комисија за избор на еден наставник/извршител во сите наставно-стручни звања/ доцент за наставно-научната област англистика (64004) и историја на книжевноста на германските народи (61212) на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ (Одлука бр. 1902-229/5 од 26.1.2021 година донесена на 221. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет);
86. Претседател на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања за 6.04 Подрачје наука за јазикот (лингвистика), поле 64004 и поле 64018 Граматика, семантика, семиотика, синтакса на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ (Одлука бр. 1902-70/6 од 31.03.2021 година донесена на 225. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет)
87. Претседател на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите наставно-стручни звања за наставно-научната област 64004 англистика на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ (Одлука бр. 1902-70/12 од 31.3.2021 година донесена на 225. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет);
88. Член на комисији за полагање на комисиски испити;
89. Член на комисији за одбрана на дипломски трудови.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци и приложената документација и во согласност со Законот за високо образование, со Статутот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип и со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни и наставни звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Комисијата со задоволство констатира дека кандидатката проф. д-р Марија Кусевска, вонреден професор, во целост ги исполнува сите суштински и законски критериумите за избор во наставно-научно звање редовен професор за наставно-научните области 64004 англистика и 64010 лингвистика.

Кандидатката проф. д-р Марија Кусевска со својата наставно-образовна, научноистражувачка и стручно-апликативна и организациско-развојна дејност презентирала преку објавените научни трудови, кои се прикажани во табелите составен дел на Правилникот за критериумите и постапката за избор на наставник во сите звања за наведените наставно-научни области придонесува кон развој на науката и поседува научни и стручни квалитети.

Рецензентска комисија со задоволство му предлага на **Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип**, кандидатката проф. д-р Марија Кусевска да биде избрана во звање редовен професор за наставно-научните области 64004 англистика и 64010 лингвистика на Филолошкиот факултет во Штип при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Елени Бужаровска, редовен професор, претседател, с.р.
Д-р Нина Даскаловска, редовен професор, член, с.р.
Д-р Билјана Ивановска, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				Вкупно
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	
1.	Избор во звање вонреден професор (реферат во Универзитетски билтен бр. 166 од април 2016 година; Одлука бр. 1902-89/4 од 26.5.2016 година на ННС на Филолошкиот факултет во Штип)					40
	ВКУПНО					40
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				Вкупно
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	
1.	Монографија или научна книга Труд под ред. бр. 1, 2,	2	10			20
2.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор) Труд под ред. бр. 3, 4, 5, 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 26, 27, 32, 33, 34, 36, 37,	23	9			207
3.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (втор автор) Труд под ред. бр. 8, 9, 10, 11, 23, 25, 29, 30, 31, 35, 38, 39	12	6			72
4.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (останати автори) Труд под ред. бр. 22, 28	2	3			6
5.	Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјава и во странство Во РСМ ред. бр. 45, 46, 50 Во странство ред.бр. 40, 41, 42, 43, 44, 47, 48, 49	3	1,5	8	2	20,5
6.	Раководител на научен проект Активност под ред бр. 56, 57	2	4			8
7.	Член на уредувачки одбор на научно списание	1	1			1
8.	Рецензент на научен труд Ред. бр. 51	10	1			10

	ВКУПНО					344,5
Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Книга Труд под ред. бр. 53, 54	2	10			20
2.	Учесник во научен проект Активност под ред. бр. 58	1	5			5
	Член на факултетски орган/ комисија Ред. бр. 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89,	31	2			62
	ВКУПНО					87
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					471,5